NUTRI ACADEMY

Manuál pre lektorov a koučov

Z OVCE TVŮRCE: THE NEW LEVEL OF MATRIX

www.nutri.academy

Milí lektori a lektorky, dostáva sa vám do rúk autorizovaný študijný text, ktorý zhŕňa základné požiadavky a rysy práce Lektora vzdelávania dospelých. V týchto skriptoch nájdete teoretické aj praktické informácie, ktoré postupne precvičíme. Dôležité je, aby ste si poctivo splnili všetky úlohy, ktoré nájdete v tomto študijnom texte pod označením Úlohy. Tie prosím vypracujte písomne, do jedného dokumentu a kedykoľvek v priebehu štúdia pošlite na náš email. Keby ste potrebovali úlohy prediskutovať, dohovorte si prosím vopred telefonickú konzultáciu s garantkou kurzu Ing. Radkou Burdychovou, Ph.D., MBA. Ďalšie úlohy, cvičebné listy, cvičné testy a videá vás čakajú na našom študijnom centre. Je tam aj odporúčaná časová dotácia na jednotlivé študijné časti. Tento kurz lektorstva zámerne prepájame s kurzom Kouč (so zameraním Lifestyle) a tieto kurzy odporúčame študovať súčasne. Práca lektora nie je len o tom, že sa postavíte pred skupinu a budete hodinu niečo rozprávať. To už dávno neplatí. Dospelí poslucháči očakávajú aj zábavu, interaktívne metódy, vtiahnutie do hry a tiež spätnú väzbu. Uvidíte sami, že koučovacie metódy, ktoré vás učíme v kurze Kouč skvele využijete na prácu Lektora. Ak sa účastníci vzdelávania aktívne do vzdelávacieho procesu zapoja, rozdelíte ich napr. do dvojíc, trojíc, skupín - budete mať lepšiu spätnú väzbu a úprimne, ani sa tak „nenadriete“. Samozrejme je vhodné skupinovú prácu prekladať teoretickými prezentáciami a prednáškami, zároveň je dobré mať kvalitné študijné opory – skriptá, texty, cvičebné listy a pod. To všetko máte možnosť „obkukať“ v našich kurzoch. Ako bonusový kurz sme k tomuto štúdiu pridali kurz Podnikania, lebo lektor je často tzv. „na voľnej nohe“ a musí tým pádom ovládať aj podnikateľské minimum - minimálne pre vedenie účtovníctva, vystavovanie faktúr, dohováranie zákaziek, musí mať znalosť cenovej politiky, marketingu (ako sa predať) a pod. A nezabudnite, naše kurzy Výživový skúškou sú základom pre dosiahnutie kvalifikácie Asistent výživy pre oblasť zdravotníctva (zatiaľ uznateľná profesia na Slovensku, čoskoro v SR).

Prajeme vám príjemné štúdium u NutriAcademy

Ing. Radka Burdychová, Ph.D., MBA Autorka skript

Osobnosť lektora

Pri vzdelávaní dospelých je kľúčová osobnosť lektora, pretože lektor ovplyvňuje úspešnosť vzdelávacieho procesu – učí a odovzdáva teoretické znalosti, prípadne aj praktické zručnosti podľa dohodnutej zákazky. Lektora môžeme definovať ako pracovníka vo vzdelávaní dospelých, ktorého cieľom je realizovať vzdelávací proces.

Keď sa zameriame na osobnosť lektora, zistíme, že nie sú kľúčové len jeho kvalifikačné predpoklady či skúsenosti, ale veľkú úlohu pri výučbe hrajú aj jeho pedagogické, organizačné a komunikačné zručnosti, vlastnosti osobnosti a vôbec, ako ako človek pôsobí na účastníkov. Lektor by mal byť schopný „naladiť sa na vlnu“ každého účastníka, mal by vedieť účastníkov zaujať, namotivovať ich a vtiahnuť do témy a vyvolať u nich potrebu samostatného vzdelávania.

Pozor na skutočnosť, že aj vynikajúci odborník môže byť zlý lektor – av drvivej väčšine prípadov to tak aj je. Skvelá znalosť obornej problematiky automaticky nerobí z tohto človeka skvelého lektora. V praxi sa väčšinou stretneme s tým, že odborníci nevedia učiť – teda odovzdávať vhodnou a zrozumiteľnou formou informácie publiku tak, aby ich publikum pochopilo. Za úspech lektorskej práce možno považovať to, keď 80 % účastníkov vzdelávania problematiku pochopí.

Tútorstvo možno do istej miery vnímať aj ako určitú formu sprevádzania účastníkov preberanou témou. Lektor dokáže metodicky ukotviť vyučovanú tému a je oporou pri riešení rôznych problémových situácií či úloh. Poradenstvo preto často prebieha spontánne alebo plánovane počas edukačného bloku alebo po ňom. Vo vzdelávaní môžu niektoré diskutované materiály v účastníkoch otvárať citlivé témy, ale musíme si dať pozor, aby prednášanie nikdy neprešlo do terapie. Aj keď môžeme byť momentálne naklonení vyriešiť problém účastníka, musíme si uvedomiť, že našou úlohou je splniť dohodnuté úlohy a ciele.

Obrázok lektora

Každý človek je osobnosť a každý lektor by mal vedieť zdôrazniť svoju osobnosť. Ak chcete byť zapamätateľní, pracujte na svojej jedinečnosti, zdôraznite svoje vlastnosti, schopnosti a svoj vzhľad, oblečenie atď. Nebuďte tuctový, nekopírujte ostatných. Zároveň, ak sa vám niekedy niečo zapáči v prejave iného lektora, môžete sa inšpirovať a ten prvok preniesť do vlastného prejavu alebo ho použiť v nejakej vzdelávacej metóde. Dress code by mal byť prispôsobený cieľovej skupine. Venujte pozornosť použitiu šperkov, doplnkov a pod. - aby neprekážali na hodine (napr. niekoľko náramkov na ruke môže pri gestikulácii príliš hrkotať, príliš vysoké opätky môžu obmedzovať chôdzu pri prezentácii, použitie ťažkého parfumu môže obťažovať publikum a pod.). K základným pravidlám patrí čistá vypraná bielizeň, umyté vlasy, upravený vzhľad, používanie dezodorantu (pozor, noste ho so sebou, lebo sa na vyučovaní občas „potíte“), vyčistené zuby a uši, vhodné je aj osviežujúci ústny sprej a pod.. Čo sa týka oblečenia, používajte neutrálne farby s nie príliš výraznými motívmi. Diváci by sa mali sústrediť predovšetkým na odborný obsah toho, čo im prinášate, nie na módnu prehliadku.

Kompetencia lektora

Kompetenciu môžeme v našom prípade definovať ako súbor schopností, zručností, vedomostí, hodnôt a postojov, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zvládania vyučovacej činnosti. Keď si predstavíme, aké kompetencie by mal mať lektor vzdelávania dospelých, môžeme definovať tieto tri základné oblasti kompetencie:

ODBORNÉ KOMPETENCIE ANDRAGOGICKÉ KOMPETENCIE OSOBNÉ KOMPETENCIE

Tu postupne popíšeme a rozoberieme všetky spomínané skupiny kompetencií:

: Znalosť ich predmetu by mala byť samozrejmosťou pre každého lektora

Odborná spôsobilosť

pole s určitým presahom do súvisiacich oblastí. Lektor by mal sledovať a poznať aj aktuálne dianie vo svojom odbore. Taktiež je vhodné pravidelne sa zúčastňovať odborných stretnutí, konferencií a workshopov a sledovať nielen odborné, ale aj andragogické a personálne kompetencie kolegov z terénu i mimo neho.

Lektor by mal poznať didaktické zásady, efektívne využívať

Andragogické kompetencie:

foriem a metód výučby, mal by mať jednoducho schopnosť dobre učiť. Tieto andragogické kompetencie môžeme ďalej rozčleniť na:

Komunikáciu: do tejto oblasti patrí slovný prejav lektora, schopnosť efektívne odovzdávať informácie účastníkom, adekvátne používať gest, očného kontaktu a ďalších prvkov neverbálnej komunikácie

Spätnú väzbu: lektor by mal vedieť získavať od účastníkov také informácie, ktoré mu umožňujú korigovať a zefektívňovať priebeh vzdelávania, taktiež lektor dáva účastníkom informácie o tom, ako zvládajú vzdelávací proces a aké dosahujú výsledkov

Motiváciu: lektor by mal vhodne motivovať účastníkov k aktívnemu zapojeniu do vzdelávania a zdôrazňovať im praktický prínos získaných zručností, vedomostí a znalostí

Plánovanie vzdelávania: lektor by mal vedieť dobre rozplánovať vzdelávaciu akciu, jej obsah, rozsah, použité formy a metódy vzdelávania, vychádza zo vzdelávacích potrieb jednotlivých účastníkov a požadovaného cieľa vzdelávania

Znalosť foriem a metód vzdelávania: lektor by mal vhodne a primerane používať také formy a metódy vzdelávania, ktoré korešpondujú so stanoveným cieľom a obsahom kurzu a umožnia účastníkom získať potrebné schopnosti, zručnosti, znalosti

Prezentačné zručnosti: lektor by mal dokázať kvalitne prezentovať informácie účastníkom a využívať vhodné vizualizačné prostriedky či prezentačnú a didaktickú techniku

Osobnostné kompetencie sú širokým pojmom a zahŕňajú v

Osobnostné kompetencie:

sebe celý rad oblastí. Patria sem jednotlivé aspekty osobnosti lektora ako je charakter, postoje, hodnoty, temperament…, ale aj interpersonálne vzťahy s účastníkmi a pod.

Podrobnejšie napríklad:

Zodpovednosť: lektor by mal mať zodpovedný prístup k príprave i realizácii vzdelávacieho kurzu, mal by si byť vedomý svojej zodpovednosti za úspešný priebeh a dosiahnutie stanovených výsledkov vzdelávania

Dôslednosť: lektor by mal byť dôsledný, mal by plniť stanovené ciele, doťahovať aktivity do konca, dôsledne plniť nastavené očakávania účastníkov, dávať realistické sľuby a dôsledne ich potom plniť

Zmysel pre spravodlivosť: lektor by mal pristupovať ku všetkým účastníkom vzdelávania s rovnakou mierou rešpektu a úcty, objektívne by mal hodnotiť dosiahnuté výsledky účastníkov, zohľadňovať ich individuálne potreby

Sebaovládanie a zvládanie konfliktov: lektor by mal byť schopný ovládať svoje emócie a dokázať efektívne a racionálne riešiť prípadné konflikty s účastníkmi či medzi účastníkmi

Adaptácia na prostredie: lektor by mal dokázať sa prispôsobiť podmienkam daného prostredia, v ktorom prebieha vzdelávacia aktivita, mal by byť schopný prispôsobiť si prostredie tak, aby vyhovovalo obsahu, forme a daným cieľom vzdelávacej aktivity

Odolnosť proti stresu: lektor by mal zvládať stresové situácie a zároveň dokázať minimalizovať stres, ktorý by mohol byť v priebehu vzdelávania prenesený na účastníkov, mal by byť schopný neuvádzať účastníkov a ani seba do časového či iného stresu

Improvizácia: lektor by mal dokázať v prípade potreby vhodne improvizovať a riešiť neočakávané situácie, ktoré môžu pri vzdelávaní nastať, tiež by mal vedieť reagovať na prejavené aj skryté potreby účastníkov a prispôsobovať im individuálne vzdelávací proces

Osobný rozvoj: lektor by mal byť schopný a ochotný pracovať na svojom osobnom rozvoji a zdokonaľovať sa vo všetkých kľúčových kompetenciách

Schopnosť hodnotenia: lektor by mal dokázať získať a spracovať spätnú väzbu od účastníkov a vyvodiť z nej závery, ktoré potom použije na zefektívnenie vzdelávacieho procesu, mal by tiež byť schopný vlastného sebahodnotenia a mal by vedieť pracovať na svojich nedostatkoch

Empatia: lektor by mal byť empatický a mal by vedieť vidieť situáciu očami účastníkov, vžiť sa do ich úlohy, chápať ich potreby, názory, postoje, a vhodne a citlivo reagovať na komunikačné signály, ktoré účastníci vzdelávania vysielajú

Flexibilita: lektor by mal byť flexibilný, dokázať sa prispôsobiť požiadavkám a potrebám účastníkom vzdelávania ohľadom obsahu, rozsahu a ďalších aspektov vzdelávania, mal by dokázať prispôsobiť vzdelávací proces, použiť vhodné formy, metódy a ďalšie prostriedky tak, aby maximálne zefektívnil proces vzdelávania

Rozsah kompletných skrípt

Kompletné skriptá majú celkovo 24 strán vrátane obálky.

Táto ukážka obsahuje prvých 5 strán pôvodného dokumentu.